

Sundhedsministeriet

Enhed: SPOLD
Sagsbeh.: DEPSIST
Koordineret med:
Sagsnr.: 2107240
Dok. nr.: 1765243
Dato: 31-05-2021

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
[Sundhedsudvalget, Folketinget, fredag, d. 28. maj 2021 kl. 14-15]

Besvarelse af samråd CQ om fødselsområdet

Samrådsspørgsmål CQ: "I forlængelse af Danmarks Radios artikel "Fødselsafdeling truet med politiet: Alligevel fortsætter usundt arbejdsmiljø på Herlev Hospital" af 9. april 2021, som endnu engang blotlægger de massive problemer på fødeafdelingen, hvilke tiltag mener ministeren da, der skal iværksættes for at styrke fødselsområdet, og herved skabe mere tryghed for vordende og nybagte forældre samt bedre vilkår for medarbejderne på landets fødeafdelinger?"

[Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Martin Geertsen (V) og Marlene Ambo-Rasmussen (V).]

***

Samrådsspørgsmålet er ét blandt flere vidnesbyrd og historier, der er kommet frem i medierne, og som vi nødt til at tage alvorligt. Det viser med al tydelighed, at der er for mange fødende og for mange jordemødre, der oplever et system, der ikke fungerer, som det skal. Det har vi et fælles ansvar for at rette op på, og det har regeringen et ansvar for.

Derfor har regeringen tilkendegivet, at vi vil styrke fødselsområdet. Det er et arbejde, der indgår som led i forberedelsen af en sundhedsaftale.

Og vi vil forhandle med folketingets partier om en sundhedsaftale, hvor styrkelse af vilkårene for fødende er en prioritet. Det gælder både før, under og efter fødslen.

Og vi har meldt ud , at en sådan forhandling vil komme i år.

Samrådsspørgsmålet henviser til en konkret afdeling og en konkret tilsynssag.

[Arbejdstilsynssagen vedr. Herlev og Gentofte Hospital]
Beskæftigelsesministeriet har oplyst, at Arbejdstilsynet i juli 2018 gav et påbud til fødemodtagelsen og fødegangen på Herlev og Gentofte Hospital om at forebygge stor arbejdsmængde og tidspres. Arbejdstilsynet gav i august 2018 endnu et påbud om at søge bistand fra autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

Hospitalet sendte 9. september 2019 en redegørelse om forbedring af arbejdsforholdene til Arbejdstilsynet. Arbejdstilsynet vurderede på baggrund af tilbagemeldingen, at det var nødvendigt at foretage et supplerende tilsyn for at kunne vurdere, om påbuddet kunne anses for efterkommet.

På et supplerende tilsyn fra Arbejdstilsynet i februar 2020 blev det konstateret, at påbuddet ikke var fuldt ud efterkommet, og at der måtte gennemføres et supplerende tilsynsbesøg. Det supplerende besøg blev aftalt til at finde sted ultimo marts 2020. Besøget måtte dog aflyses på grund af corona-pandemien.

I november 2020 besøger Arbejdstilsynet igen fødemodtagelsen og fødegangen og konstaterer, at forholdene stadig ikke er bragt i orden. Afdelingerne får derfor i december 2020 igen et samlet påbud om at sikre, at stor arbejdsmængde og tidspres ikke forringer de ansattes sikkerhed og sundhed.

Arbejdstilsynet udsteder ikke en bøde eller melder hospitalet til politiet, da hospitalet har iværksat relevante tiltag. Men da hospitalet på trods af de iværksatte tiltag ikke i tilstrækkeligt omfang har løst problemerne, vælger Arbejdstilsynet at give et nyt påbud med efterkommelsesfrist den 8. juni 2021.

Herlev og Gentofte Hospital har således aktuelt et påbud fra 23. december 2020 om at sikre, at ”arbejdet planlægges, tilrettelægges og udføres, så stor arbejdsmængde og tidspres ikke forringer jordemødrenes sikkerhed eller sundhed på kort eller lang sigt på fødemodtagelsen og fødegangen.”

[Styrelsen for Patientsikkerheds sag]

Styrelsen for Patientsikkerhed gennemførte et reaktivt tilsyn den 22. januar 2019. Baggrunden herfor var, at styrelsen i august 2018 i dagspressen blev opmærksom på en tilsynsrapport og et påbud fra Arbejdstilsynet. Styrelsens samlede vurdering efter tilsynet var, at der var tale om mindre problemer i forhold til patientsikkerheden, idet de påviste fund var af systemmæssig og administrativ karakter.

Styrelsen for Patientsikkerhed gennemførte endnu et reaktivt tilsyn igen den 9. april 2021 som opfølgning på presseomtale og Arbejdstilsynets påbud fra den 23. december 2020. Der blev igen alene konstateret mindre problemer i forhold til patientsikkerheden.

De mangler, der blev påvist ved styrelsens tilsyn i 2019, blev ikke genfundet ved tilsynet den 9. april 2021. Styrelsen gjorde heller ikke fund, der bekræfter problemer med patientsikkerheden på de områder, som fremgår af Arbejdstilsynets rapport.

[Danske Regioner og Region Hovedstaden]

Sundhedsministeriet har kontaktet Danske Regioner og Region Hovedstaden om 1) årsagen til forholdene på Herlev og Gentofte Hospital, 2) hvilke forandringer der er skabt som opfølgning på Arbejdstilsynets påbud og 3) hvad planen fremadrettet er for at nedbringe travlheden.

En af årsagerne til oplevelsen af travlhed på fødeafdelingen er, at der i Region Hovedstaden er udfordringer med rekruttering og fastholdelse af jordemødre. Der er ofte udskiftning på tværs af fødeafdelingerne i hovedstaden. Og der er særligt udfordringer med at fastholde erfarne jordemødre.

Region Hovedstaden oplyser, at der er iværksat forskellige tiltag for at styrke rekruttering og fastholdelse af jordemødre i Region Hovedstaden - både lokalt på hospitalerne og på regionalt niveau.

[Lokale tiltag på Herlev og Gentofte]

Regionen Hovedstaden oplyser desuden, at fødeafdelingen på Herlev og Gentofte Hospital har igangsat en række nye tiltag. Samtidig arbejder de videre med allerede iværksatte relevante tiltag, som ikke havde nået at have deres fulde effekt på tidspunktet for Arbejdstilsynets besøg.

Der er igangsat initiativer inden for:

- Opnormering på jordemødre, afdelingsjordemødre og social- og sundhedsassistenter,
- Ændrede arbejdsgange og arbejdstilrettelæggelse,
- Rekruttering, kompetenceudvikling og fastholdelse,
- Medarbejderinddragelse og såkaldte "time-outs" (hvor jordemødrene samles, og der bliver gjort status over, om alle er med eller om nogen har brug for hjælp),
og

- Patientinddragelse for at give de fødende en god og tryk oplevelse på fødeafdelingen.

[Regionale tiltag]

Region Hovedstaden oplyser, at de har iværksat forskellige regionale tiltag for at styrke fødeområdet og jordemødrenes arbejdsvilkår. På baggrund af Sundhedsstyrelsens kommende anbefalinger for svangreomsorgen vil regionen udarbejde en regional fødeplan for regionens fødetilbud.

Der er igangsat et arbejde for at styrke rekruttering og fastholdelse af jordemødre i regionen. Det drejer sig om tiltag inden for styrkelse af praktikforløb og støtte til nyuddannede, vagtplanlægning, arbejdstilrettelæggelse med henblik på variation i arbejdet, styrkelse af supervision og karriereveje.

Region Hovedstaden har desuden afsat 24 mio. kr. årligt til at styrke regionens fødeafdelinger. Alle hospitaler, herunder Herlev og Gentofte Hospital, har valgt at bruge nogle af midlerne på at opnormere antallet af jordemødre. Der er også sket opnormering af andre personalegrupper.

Region Hovedstaden oplyser, at det forventes, at der er bred opbakning til at prioritere området yderligere i forbindelse med kommende budgetforlig for 2022.

For at afhjælpe manglen på jordemødre indførte Region Hovedstaden i 2019 et stop for brug af eksterne vikarer. Der blev i stedet indgået en aftale om frivilligt ekstraarbejde for at motivere jordemødre til at tage ekstra vagter på tværs af regionen.

Region Hovedstaden besluttede også at åbne fødeklinikker på alle regionens hospitaler samt oprette en regional hjemmefødselsordning. Fødeklinikken på Herlev og Gentofte Hospital åbnede i juni 2019.

[Afrunding]

Så for at runde af: Jeg anerkender fuldt ud den situation, som artiklen fra Danmarks Radio giver udtryk for. Det er ikke tilfredsstillende – og det skal der selvfølgelig rettes op på fra Region Hovedstadens side. Jeg hæfter mig dog også ved, at hospitalet og regionen har taget en række konkrete tiltag for at rette op på forholdene på den pågældende afdeling. Arbejdstilsynet følger op på, om de påbud, der er givet, efterkommes. Og Styrelsen for Patientsikkerhed fulgte op på, om der er forhold i Arbejdstilsynets rapport, der har betydning for patientsikkerheden.

Men der er behov for generelt at forbedre forholdene for de fødende. Det ser jeg frem til at drøfte med partierne i forbindelse med en kommende sundhedsaftale på baggrund af Sundhedsstyrelsens faglige anbefalinger og

økonomiaftalerne med Danske Regioner om at sikre et solidt fundament under sundhedsvæsenet.

Tak.